

TRABZON ÜNİVERSİTESİ
FATİH EĞİTİM FAKÜLTESİ YARIYIL İÇİ
ÇALIŞMA PLANI

BÖLÜM ADI:	TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ	PROGRAM ADI:	TÜRKÇE ÖĞRETMENLİĞİ
EĞİTİM ÖĞRETİM YILI:	2025-2026	DÖNEMİ (GÜZ VEYA BAHAR):	GÜZ

Dersi n					Öğretim Elemanı		Yarıyıl İçi Çalışma				Öğretim Elemanı İmza
Kodu	Adı	T	U	K	Unvanı	Adı-Soyadı	Türü (Sınav, Ödev, Proje, Diğer (Lütfen Belirtiniz))	İçeriği/Konusu*	Teslim Tarihi	Değerlendirme Tarihi	
AITB1001	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I	2	0	2	Dr. Öğr. Üyesi	Nurettin ÇAKICI	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
YDB1001	Yabancı Dil I	2	0	2	Öğr. Gör.	Özge Su ALP	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
TDB1001	Türk Dili I	2	0	2	Öğr. Gör.	Sebahattin CİVELEK	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
GKZ119	Ses Eğitimi ve Diksiyon	2	0	2	Öğr. Gör.	Ertan AKBAŞ	Ödev + Sınav	Sunum	9. Hafta	12. Hafta	
TÜZ101	Osmanlı Türkçesi 1	3	0	3	Öğr. Gör.	Ömer SELİM	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
TÜZ103	Edebiyat Bilgi ve Kuramları 1	2	0	2	Prof. Dr.	Bilal KIRIMLI	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
TÜZ105	Türk Dil Bilgisi 1: Ses Bilgisi	2	0	2	Öğr. Gör.	İbrahim BALCI	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
MBZ101	Eğitim Bilimine Giriş	2	0	2	Dr. Öğr. Üyesi	Yasemin KARSANTIK	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
MBZ105	Eğitim Felsefesi	2	0	2	Prof. Dr.	Özden DEMİR	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
TÜZ201	Eski Türk Edebiyatı I	2	0	2	Öğr. Gör.	Sebahattin CİVELEK	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
TÜZ203	Yeni Türk Edebiyatı I	2	0	2	Prof. Dr.	Bilal KIRIMLI	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
TÜZ205	Dinleme Eğitimi	3	0	3	Doç. Dr.	Nilüfer SERİN	Ödev	Etkinlik Sunumu	9. Hafta	12. Hafta	
TÜZ207	Okuma Eğitimi	3	0	3	Öğr. Gör.	Ertan AKBAŞ	Ödev + Sınav	Sunum	9. Hafta	12. Hafta	
TÜZ209	Türk Dil Bilgisi III: Sözcük Bilgisi	2	0	2	Öğr. Gör.	İbrahim BALCI	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
TÜZ211	Tiyatro ve Drama Uygulamaları	3	0	3	Doç. Dr.	Bircan EYÜP	Ödev	Drama Planı Hazırlama	9. Hafta	12. Hafta	
MBZ201	Öğretim İlke ve Yöntemleri	2	0	2	Dr. Öğr. Üyesi	İlhami EGE	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	

MBZ203	Eğitimde Program Geliştirme	2	0	2	Dr. Öğr. Üyesi	İlhami EGE	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
GKS207	Hızlı Okuma Teknikleri	2	0	2	Prof. Dr.	Erhan DURUKAN	Ödev	Hızlı Okuma Uygulamaları	9. Hafta	12. Hafta	
TÜZ301	Türk Halk Edebiyatı 1	2	0	2	Öğr. Gör.	Ertan AKBAŞ	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
TÜZ303	Türkçe Öğrenme ve Öğretim Yaklaşımları	3	0	3	Doç. Dr.	Nilüfer SERİN	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
TÜZ305	Genel Dil Bilimi	1	2	3	Prof. Dr.	Erhan DURUKAN	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
MBZ301	Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme	2	0	2	Doç. Dr.	Yurdağül GÜNAL	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
GKZ301	Topluma Hizmet Uygulamaları	2	0	2	Öğr. Gör. Öğr. Gör. Öğr. Gör.	Ömer SELİM İbrahim BALCI Sebahattin CİVELEK	Uygulama	Topluma Hizmet Uygulamaları	9. Hafta	12. Hafta	
MB	Eleştirel ve Analitik Düşünme	2	0	2	Öğr. Gör.	Sebahattin CİVELEK	Sınav		9. Hafta 9. Hafta	12. Hafta 12. Hafta	
MB	Değer Eğitimi	2	0	2	Öğr. Gör.	İbrahim BALCI	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
MB	Türk Eğitim Tarihi	2	0	2	Doç. Dr.	Muzaffer BAŞKAYA	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
MB	Okul Dışı Öğrenme Ortamları	2	0	2	Doç. Dr.	Ayşegül ASLAN	Ödev	Farklı Okul Dışı Öğrenme Ortamlarına İlişkin Etkinlik Tasarımı	9. Hafta	12. Hafta	
GK	Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı	2	0	2	Prof. Dr.	Bilal KIRIMLI	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
AE	Dil Bilgisi Çözümlemeleri	2	0	2	Öğr. Gör.	İbrahim BALCI	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
AE	Batı Edebiyatı	2	0	2	Öğr. Gör.	Ömer SELİM	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
MB	Rehberlik	2	0	2	Doç. Dr.	Zehra Nesrin BİROL	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
MB	Eğitimde Proje Hazırlama	2	0	2	Prof. Dr.	Erhan DURUKAN	Ödev	Makale İnceleme	9. Hafta	12. Hafta	
GK	Yaratıcı Yazma	2	0	2	Öğr. Gör.	Sebahattin CİVELEK	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
AE	Türkçe Ders Kitabı İncelemesi	2	0	2	Öğr. Gör.	Nazmi ARSLAN	Ödev	Kitap İnceleme	9. Hafta	12. Hafta	
									9. Hafta	12. Hafta	
SINAV YAPILMAK ÜZERE AÇILAN DERSLER											
GEKU1003	Yabancı Dil I	2	0	2	Öğr. Gör.	Özge Su ALP	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
GEKU1005	Türk Dili I	2	0	2	Öğr. Gör.	Sebahattin	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	

						CİVELEK					
GEKU1001	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I	2	0	2	Dr. Öğr. Üyesi	Nurettin ÇAKICI	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
GEKU1007	Bilişim Teknolojileri	2	0	2	Arş. Gör. Dr.	Melek ATABAY	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
GEKU3005	Topluma Hizmet Uygulamaları	1	2	3	Öğr. Gör. Öğr. Gör. Öğr. Gör.	Ömer SELİM İbrahim BALCI Sebahattin CİVELEK	Uygulama	Topluma Hizmet Uygulamaları	9. Hafta	12. Hafta	
MEBI1001	Eğitime Giriş	2	0	2	Dr. Öğr. Üyesi	Yasemin KARSANTIK	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
MEBI2001	Öğretim İlke ve Yöntemleri	2	0	2	Dr. Öğr. Üyesi	İlhami EGE	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
MEBI3003	Eğitimde Ahlak ve Etik	2	0	2	Prof. Dr.	Erhan DURUKAN	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
MEBI4003	Özel Eğitim ve Kaynaştırma	2	0	2	Arş. Gör. Dr.	Merve KAYMAZ	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
MEBI1005	Eğitim Felsefesi	2	0	2	Prof. Dr.	Özden DEMİR	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
MEBI3001	Sınıf Yönetimi	2	0	2	Dr. Öğr. Ü.	Gamze TUTİ	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
MEBI2005	Öğretim Teknolojileri	2	0	2	Doç. Dr.	Yasemin KARAL	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
TEBA2009	Türk Dil Bilgisi III	2	0	2	Öğr. Gör.	İbrahim BALCI	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
TEBA2011	Eski Türk Edebiyatı I	2	0	2	Öğr. Gör.	Sebahattin CİVELEK	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
TEBA1017	Türk Dil Bilgisi-I	2	0	2	Öğr. Gör.	İbrahim BALCI	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
TEBA2005	Türk Halk Edebiyatı I	2	0	2	Öğr. Gör.	Ertan AKBAŞ	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
TEBA2007	Yeni Türk Edebiyatı I	2	0	2	Prof. Dr.	Bilal KIRIMLI	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
TEBA1009	Edebiyat Bilgi ve Kuramları I	2	0	2	Prof. Dr.	Bilal KIRIMLI	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
TEBA1011	Osmanlı Türkçesi I	2	0	2	Öğr. Gör.	Ömer SELİM	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
TEBA2003	Türkçe Öğrenme ve Öğretim Y.	2	0	2	Öğr. Gör.	Ertan AKBAŞ	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
TEBA2001	Çocuk Edebiyatı	2	0	2	Doç. Dr.	Nilüfer SERİN	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
TEBA3007	Dinleme Eğitimi	3	0	3	Doç. Dr.	Nilüfer SERİN	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
TEBA3011	Dilbilimi	2	0	2	Prof. Dr.	Erhan DURUKAN	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
TEBA3009	Okuma Eğitimi	3	0	3	Öğr. Gör.	Ertan AKBAŞ	Ödev + Sınav	Sunum	9. Hafta 9. Hafta	12. Hafta 12. Hafta	

TEBA4005	Dil Bilgisi Öğretimi	2	0	2	Doç. Dr.	Nilüfer SERİN	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
TEBA4007	Tiyatro ve Drama Uygulamaları	2	0	2	Doç. Dr.	Bircan EYÜP	Ödev	Drama Planı Hazırlama	9. Hafta	12. Hafta	

***: Sınavlar dışındaki ödev, proje gibi yarıyılı içi çalışmalar için geçerlidir.**

Sınav Puanı:

Trabzon Üniversitesi
Bilgisayar ve Bilişim Bilimleri Fakültesi
Yapay Zeka Mühendisliği Bölümü
YPZ207 Ayrık Matematik Dersi

2025-2026 Eğitim Öğretim Yılı Güz Yarı Yılı Ara Sınavı

Ders Sorumlusu: Dr. Öğr. Üyesi Özge AYDOĞDU	Sınav Saati: 15:00	Tarih: 15/11/2025
Sınav Salonu: FBDZ14	Sınav süresi: 75 dk	Toplam soru sayısı: 5

Başarılar dilerim.

SORULAR

- 1) a) $p \wedge \bar{q} \rightarrow \bar{q} \vee \bar{p}$ bileşik önermesinin doğruluk tablosunu çizerek totoloji ya da çelişki mi olduğunu belirleyiniz. (7 puan)

ÖÇ1-Yapay zeka problemlerinin formal tanımını yapmak ve bilgi temsili (knowledge representation) sağlamak için ayrık yapıların temel kavramlarını (kümeler, mantık, ilişkiler) kullanır.

- b) $(p \wedge \bar{q}) \vee (\bar{p} \rightarrow \bar{q}) \equiv p$ olduğunu ispat ediniz. (Not: Gerekli dönüşümleri yapabilmek için doğruluk tablolarından yararlanabilirsiniz.) (8 puan)

ÖÇ2-Yapay zeka sistemlerindeki karar mekanizmalarını ve kısıtları modellemek için Boole cebri prensiplerini uygulayabilir ve mantıksal ifadeleri sadeleştirir.

- c) Aşağıda verilen öncüllerden yola çıkarak belirtilen sonuca ulaşmak için gerekli adımları, yanlarında hangi çıkarım kuralını (Modus Ponens, Modus Tollens, Varsayımlı Kıyas vb.) kullandığınızı belirterek yazınız. (15 puan)

ÖÇ8-Yapay zekaya özgü problemleri soyutlayarak, bu problemleri çözüme uygun biçimsel bir dile dönüştürme yeteneği kazanır.

Öncüller:

1. $p \rightarrow q$
2. $q \rightarrow r$
3. $\bar{r}$
4. $p \vee s$

$\therefore s$

- 2) $A = \{1, 2, 3\}$ kümesi üzerinde bir R bağıntısı $R = \{(1,1), (1,2), (2,1), (2,2), (3,3)\}$ olarak tanımlanmıştır. Bu R bağıntısının aşağıdaki özelliklere sahip olup olmadığını, nedenleriyle birlikte belirtiniz. (Her biri 5 puan, toplam 20 puan)

ÖÇ1-Yapay zeka problemlerinin formal tanımını yapmak ve bilgi temsili (knowledge representation) sağlamak için ayrık yapıların temel kavramlarını (kümeler, mantık, ilişkiler) kullanır.

- a) Yansımali mı? Açıklayınız.
- b) Simetrik mi? Açıklayınız.
- c) Antisimetrik mi? Açıklayınız.
- d) Geçişken mi? Açıklayınız.

3) a) Bir araştırma enstitüsünde 6 matematikçi ve 7 fizikçi çalışmaktadır. Bu kişilerden, aşağıdaki koşulları sağlayacak şekilde 5 kişilik bir proje komitesi oluşturulacaktır:

-Komitede en az 3 matematikçi bulunmalıdır.

-Matematikçilerden biri olan Ali ile fizikçilerden biri olan Buse, aralarındaki anlaşmazlık nedeniyle aynı komitede kesinlikle yer almayacaktır.

Bu koşullara uygun kaç farklı komite oluşturulabilir? (15 puan)

ÖÇ1-Yapay zeka problemlerinin formal tanımını yapmak ve bilgi temsili (knowledge representation) sağlamak için ayrık yapıların temel kavramlarını (kümeler, mantık, ilişkiler) kullanır.

ÖÇ 8-Yapay zekaya özgü problemleri soyutlayarak, bu problemleri çözüme uygun biçimsel bir dile dönüştürme yeteneği kazanır.

4) Yandaki 2li tablonun tüm kapsamaları nasıl elde ediliyor, gösteriniz. (5 puan)

	1	2	3	4	5	6	7
A	1	1		1		1	
B		1	1		1	1	1
C		1	1		1	1	1
D		1			1	1	
E	1			1			1

ÖÇ2-Yapay zeka sistemlerindeki karar mekanizmalarını ve kısıtları modellemek için Boole cebri prensiplerini uygulayabilir ve mantıksal ifadeleri sadeleştirir.

ÖÇ7-Bir problemin altında yatan matematiksel yapıyı analiz ederek, kullanılacak algoritmaların doğruluğu, performansı ve sınırlılıkları hakkında çıkarım yapar.

ÖÇ 8-Yapay zekaya özgü problemleri soyutlayarak, bu problemleri çözüme uygun biçimsel bir dile dönüştürme yeteneği kazanır.

b) 2li tablo Rota algoritmasını uygulayarak minimum kapsamayı bulunuz. (20 puan)

c) 4 bitlik bir dijital giriş (A, B, C, D) ile kontrol edilen bir kasa kilidi tasarlanmıştır. Kilidin açılması (F=1), girilen 4 bitlik ikili sayının ondalık karşılığının bir asal sayı olmasına bağlıdır. Ancak, sistemde bir donanım arızası mevcuttur: En dıştaki iki bitin (A ve D) aynı olduğu ve en içteki iki bitin (B ve C) aynı olduğu giriş kombinasyonları sistem tarafından hiçbir zaman algılanamamaktadır. Bu arızalı durumlar ne kilitli (F=0) ne de açık (F=1) bir durum üretir. Bu bilgilere dayanarak, kilit fonksiyonu doğruluk tablosunu oluşturarak, bu F(A, B, C, D) fonksiyonunu minterm (çarpımlar toplama) notasyonu ile ifade ediniz. (10 puan)

TRABZON ÜNİVERSİTESİ
FATİH EĞİTİM FAKÜLTESİ YARIYIL İÇİ
ÇALIŞMA PLANI

BÖLÜM ADI:	TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ	PROGRAM ADI:	TÜRKÇE ÖĞRETMENLİĞİ
EĞİTİM ÖĞRETİM YILI:	2025-2026	DÖNEMİ (GÜZ VEYA BAHAR):	GÜZ

Dersi n					Öğretim Elemanı		Yarıyıl İçi Çalışma				Öğretim Elemanı İmza
Kodu	Adı	T	U	K	Unvanı	Adı-Soyadı	Türü (Sınav, Ödev, Proje, Diğer (Lütfen Belirtiniz))	İçeriği/Konusu*	Teslim Tarihi	Değerlendirme Tarihi	
AITB1001	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I	2	0	2	Dr. Öğr. Üyesi	Nurettin ÇAKICI	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
YDB1001	Yabancı Dil I	2	0	2	Öğr. Gör.	Özge Su ALP	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
TDB1001	Türk Dili I	2	0	2	Öğr. Gör.	Sebahattin CİVELEK	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
GKZ119	Ses Eğitimi ve Diksiyon	2	0	2	Öğr. Gör.	Ertan AKBAŞ	Ödev + Sınav	Sunum	9. Hafta	12. Hafta	
TÜZ101	Osmanlı Türkçesi 1	3	0	3	Öğr. Gör.	Ömer SELİM	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
TÜZ103	Edebiyat Bilgi ve Kuramları 1	2	0	2	Prof. Dr.	Bilal KIRIMLI	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
TÜZ105	Türk Dil Bilgisi 1: Ses Bilgisi	2	0	2	Öğr. Gör.	İbrahim BALCI	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
MBZ101	Eğitim Bilimine Giriş	2	0	2	Dr. Öğr. Üyesi	Yasemin KARSANTIK	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
MBZ105	Eğitim Felsefesi	2	0	2	Prof. Dr.	Özden DEMİR	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
TÜZ201	Eski Türk Edebiyatı I	2	0	2	Öğr. Gör.	Sebahattin CİVELEK	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
TÜZ203	Yeni Türk Edebiyatı I	2	0	2	Prof. Dr.	Bilal KIRIMLI	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
TÜZ205	Dinleme Eğitimi	3	0	3	Doç. Dr.	Nilüfer SERİN	Ödev	Etkinlik Sunumu	9. Hafta	12. Hafta	
TÜZ207	Okuma Eğitimi	3	0	3	Öğr. Gör.	Ertan AKBAŞ	Ödev + Sınav	Sunum	9. Hafta	12. Hafta	
TÜZ209	Türk Dil Bilgisi III: Sözcük Bilgisi	2	0	2	Öğr. Gör.	İbrahim BALCI	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
TÜZ211	Tiyatro ve Drama Uygulamaları	3	0	3	Doç. Dr.	Bircan EYÜP	Ödev	Drama Planı Hazırlama	9. Hafta	12. Hafta	
MBZ201	Öğretim İlke ve Yöntemleri	2	0	2	Dr. Öğr. Üyesi	İlhami EGE	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	

MBZ203	Eğitimde Program Geliştirme	2	0	2	Dr. Öğr. Üyesi	İlhami EGE	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
GKS207	Hızlı Okuma Teknikleri	2	0	2	Prof. Dr.	Erhan DURUKAN	Ödev	Hızlı Okuma Uygulamaları	9. Hafta	12. Hafta	
TÜZ301	Türk Halk Edebiyatı 1	2	0	2	Öğr. Gör.	Ertan AKBAŞ	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
TÜZ303	Türkçe Öğrenme ve Öğretim Yaklaşımları	3	0	3	Doç. Dr.	Nilüfer SERİN	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
TÜZ305	Genel Dil Bilimi	1	2	3	Prof. Dr.	Erhan DURUKAN	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
MBZ301	Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme	2	0	2	Doç. Dr.	Yurdağül GÜNAL	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
GKZ301	Topluma Hizmet Uygulamaları	2	0	2	Öğr. Gör. Öğr. Gör. Öğr. Gör.	Ömer SELİM İbrahim BALCI Sebahattin CİVELEK	Uygulama	Topluma Hizmet Uygulamaları	9. Hafta	12. Hafta	
MB	Eleştirel ve Analitik Düşünme	2	0	2	Öğr. Gör.	Sebahattin CİVELEK	Sınav		9. Hafta 9. Hafta	12. Hafta 12. Hafta	
MB	Değer Eğitimi	2	0	2	Öğr. Gör.	İbrahim BALCI	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
MB	Türk Eğitim Tarihi	2	0	2	Doç. Dr.	Muzaffer BAŞKAYA	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
MB	Okul Dışı Öğrenme Ortamları	2	0	2	Doç. Dr.	Ayşegül ASLAN	Ödev	Farklı Okul Dışı Öğrenme Ortamlarına İlişkin Etkinlik Tasarımı	9. Hafta	12. Hafta	
GK	Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı	2	0	2	Prof. Dr.	Bilal KIRIMLI	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
AE	Dil Bilgisi Çözümlemeleri	2	0	2	Öğr. Gör.	İbrahim BALCI	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
AE	Batı Edebiyatı	2	0	2	Öğr. Gör.	Ömer SELİM	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
MB	Rehberlik	2	0	2	Doç. Dr.	Zehra Nesrin BİROL	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
MB	Eğitimde Proje Hazırlama	2	0	2	Prof. Dr.	Erhan DURUKAN	Ödev	Makale İnceleme	9. Hafta	12. Hafta	
GK	Yaratıcı Yazma	2	0	2	Öğr. Gör.	Sebahattin CİVELEK	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
AE	Türkçe Ders Kitabı İncelemesi	2	0	2	Öğr. Gör.	Nazmi ARSLAN	Ödev	Kitap İnceleme	9. Hafta	12. Hafta	
									9. Hafta	12. Hafta	
SINAV YAPILMAK ÜZERE AÇILAN DERSLER											
GEKU1003	Yabancı Dil I	2	0	2	Öğr. Gör.	Özge Su ALP	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
GEKU1005	Türk Dili I	2	0	2	Öğr. Gör.	Sebahattin	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	

						CİVELEK					
GEKU1001	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I	2	0	2	Dr. Öğr. Üyesi	Nurettin ÇAKICI	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
GEKU1007	Bilişim Teknolojileri	2	0	2	Arş. Gör. Dr.	Melek ATABAY	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
GEKU3005	Topluma Hizmet Uygulamaları	1	2	3	Öğr. Gör. Öğr. Gör. Öğr. Gör.	Ömer SELİM İbrahim BALCI Sebahattin CİVELEK	Uygulama	Topluma Hizmet Uygulamaları	9. Hafta	12. Hafta	
MEBI1001	Eğitime Giriş	2	0	2	Dr. Öğr. Üyesi	Yasemin KARSANTIK	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
MEBI2001	Öğretim İlke ve Yöntemleri	2	0	2	Dr. Öğr. Üyesi	İlhami EGE	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
MEBI3003	Eğitimde Ahlak ve Etik	2	0	2	Prof. Dr.	Erhan DURUKAN	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
MEBI4003	Özel Eğitim ve Kaynaştırma	2	0	2	Arş. Gör. Dr.	Merve KAYMAZ	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
MEBI1005	Eğitim Felsefesi	2	0	2	Prof. Dr.	Özden DEMİR	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
MEBI3001	Sınıf Yönetimi	2	0	2	Dr. Öğr. Ü.	Gamze TUTİ	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
MEBI2005	Öğretim Teknolojileri	2	0	2	Doç. Dr.	Yasemin KARAL	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
TEBA2009	Türk Dil Bilgisi III	2	0	2	Öğr. Gör.	İbrahim BALCI	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
TEBA2011	Eski Türk Edebiyatı I	2	0	2	Öğr. Gör.	Sebahattin CİVELEK	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
TEBA1017	Türk Dil Bilgisi-I	2	0	2	Öğr. Gör.	İbrahim BALCI	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
TEBA2005	Türk Halk Edebiyatı I	2	0	2	Öğr. Gör.	Ertan AKBAŞ	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
TEBA2007	Yeni Türk Edebiyatı I	2	0	2	Prof. Dr.	Bilal KIRIMLI	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
TEBA1009	Edebiyat Bilgi ve Kuramları I	2	0	2	Prof. Dr.	Bilal KIRIMLI	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
TEBA1011	Osmanlı Türkçesi I	2	0	2	Öğr. Gör.	Ömer SELİM	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
TEBA2003	Türkçe Öğrenme ve Öğretim Y.	2	0	2	Öğr. Gör.	Ertan AKBAŞ	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
TEBA2001	Çocuk Edebiyatı	2	0	2	Doç. Dr.	Nilüfer SERİN	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
TEBA3007	Dinleme Eğitimi	3	0	3	Doç. Dr.	Nilüfer SERİN	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
TEBA3011	Dilbilimi	2	0	2	Prof. Dr.	Erhan DURUKAN	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
TEBA3009	Okuma Eğitimi	3	0	3	Öğr. Gör.	Ertan AKBAŞ	Ödev + Sınav	Sunum	9. Hafta 9. Hafta	12. Hafta 12. Hafta	

TEBA4005	Dil Bilgisi Öğretimi	2	0	2	Doç. Dr.	Nilüfer SERİN	Sınav		9. Hafta	12. Hafta	
TEBA4007	Tiyatro ve Drama Uygulamaları	2	0	2	Doç. Dr.	Bircan EYÜP	Ödev	Drama Planı Hazırlama	9. Hafta	12. Hafta	

***: Sınavlar dışındaki ödev, proje gibi yarıyılı içi çalışmalar için geçerlidir.**

 TRABZON ÜNİVERSİTESİ 2018			İNSAN VE TOPLUM BİLİMLERİ FAKÜLTESİ TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI BÖLÜMÜ 2024 – 2025 EĞİTİM / ÖĞRETİM YILI BAHAR YARIYILI TDB1002 TÜRK DİLİ-II DERSİ BÜTÜNLEME SINAVI																	
Dersin Sorumlusu			Dr. Öğr. Üyesi Gülşen ÖZÇAMKAN AYAZ														Aldığı Puan			
Sınav Tarihi / Saati / Süresi			01.07.2025 / 15:00 / 1 Saat																	
Öğrenci Adı Soyadı																				
Öğrenci No									İmza											
Soru	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Program Çıktıları	11	29	7	28																

SORULAR VE ÖRNEK CEVAPLAR

1. Diksiyon nedir? Açıklayınız. (10 puan)

Diksiyon, bir dilin telaffuz kurallarına uygun şekilde sesletimidir. Sesletim, bir dilin ses bilgisi yani fonetik yapısı ile ilgilidir. Fonetik, seslerin çıkarılışını inceler. Diksiyon ise buna ek olarak ses organlarının doğru sesleri çıkarabilecek şekilde eğitilmeleri üzerinde odaklanır. Bu yönüyle diksiyon önemli ölçüde fonetiğe dayanır.

2. Konuşma bağlamında *boğumlanma*, *kavşak* ve *tiz* kavramlarını tanımlayınız. (15 puan)

Boğumlanma: Ciğerlerden gönderilen havanın ağız ve burun yolundaki ses aygıtlarının yardımıyla ağızdan çıkarken konuşma sesi biçimlerini almasıdır. Seslerin doğru biçimde boğumlanması (sesletilmesi) etkili konuşmanın temel koşullarından biridir.

Kavşak: Son sesinde ünsüz bulunan bir sözcükle öncesinde ünlü bulunan bir sözcük arasında söyleyişteki ulamayı ortadan kaldırmak amacıyla verilen kısa aradır: *Balkon açılmış.* / *Balkona çıkmış.*

Tiz: Seslerin, kulağa kalın veya ince, yavaş veya hızlı, alçak veya yüksek ulaşmasını ifade etmek için pes ve tiz terimleri kullanılır. Tiz; kulağa ince, hızlı, yüksek gelen sesler için kullanılır. Titreşimlerin sıklığı arttıkça sesler tizleşir.

3. Vurgu nedir? Türkçede sözcük ve cümle vurgusunu örneklerle anlatınız. (25 puan)

Vurgu, sözcüklerde ve sözcük öbeklerinde bazı hecelerin, cümlelerin bütününde de bazı sözcüklerin diğerlerine göre daha yüksek tonda seslendirilmesidir.

Vurgu, aynı yazılışlı sözcüklerin söylenişinde anlam ayırt edicidir: ordu (askeriye) / OrDU (il), BEbek (bebe) / beBEK (semt); KAZma (emir) / kazMA (alet), SARma (emir) / sarMA (yiyecek) vb.

Türkçede sözcüklerin vurgusu genellikle son hecededir ancak tek heceli sözcükler vurgusuzdur.

Çok heceli yer adlarında da ikinci hecedeki ses sayısı birincidekinden çok ise vurgu ikinci hecededir. Örneğin; DeNİZli, MaLATya, AnTALya.

Sayılarda vurgu ikinci hecede yer almaktadır.

İnsan ve hayvan isimlerinde vurgu genellikle son hecededir.

Türkçede kimi ekler vurguyu üzerine almaz, kendinden önceki heceye vurguyu verir (-mA olumsuzluk eki; -mİ soru eki; küçültme anlamında kullanılmayan -cE eki; eklendiği sözcükle birleşiyorsa -imiş, -iken ekleri, ek fiilin geniş zamanında kullanılan şahıs ekleri “-im, -sin, -iz, -sınız, -dir”).

Öbek vurgusu, özellikle isim ve sıfat tamlamalarında tamlayan ögenin doğal vurgusudur. Birleşik sözcüklerde de yine öbeğin bir unsuru vurgulu seslendirilir: YÜZbaşı, ASTsubay, öğrenCİ alayı, oTUZ gün, ŞÜKretmek gibi.

Cümle vurgusu, cümledeki öğelerden birinin diğerlerine göre daha yüksek tonda, daha baskılı söylenmesidir.

Türkçede normal koşullarda cümle vurgusu yüklem üzerindedir.

Ancak cümledeki yeni bilginin odağı olan sözcükler yükselen tonda seslendirilerek, yüklem önünde kullanılarak; soru eki, de bağlacı, yalnız edatı gibi dil bilgisel unsurlardan yararlanarak vurgulanabilir.

4. 1. Kalıplaşmış olduğu için *ki* bağlacının bitişik yazıldığı kelimeleri örnekleyiniz. (5 puan)

belki, çünkü, hâlbuki, mademki, meğerki, oysaki, sanki

4.2. Büyük ünlü uyumuna aykırı olan Türkçe kelimeleri örnekleyiniz. (5 puan)

anne, dahi, elma, hangi, hani, inanmak, kardeş, şişman vb.

4.3. Büyük harflerle yapılan kısaltmalarda nokta kullanılmaz. Bunun gelenekleşmiş iki istisnasını yazınız. (5 puan)

Gelenekleşmiş olan *T.C. (Türkiye Cumhuriyeti)* ve *T. (Türkçe)* kısaltmalarının dışında büyük harflerle yapılan kısaltmalarda nokta kullanılmaz.

4.4. Düzeltme işaretinin yazılışları bir, anlamları ve söylenişleri ayrı olan kelimeleri ayırt etmek için kullanıldığı üç örnek gösteriniz. (5 puan)

adem (yokluk), âdem (insan); adet (sayı), âdet (gelenek, alışkanlık); alem (bayrak), âlem (dünya, evren); aşık (eklem kemiği), âşık (vurgun, tutkun); hal (sebze, meyve vb. satılan yer), hâl (durum, vaziyet); hala (babanın kız kardeşi), hâlâ (henüz); rahim (esirgeme), rahîm (koruyan, acıyan); şura (şu yer), şûra (danışma kurulu) vb.

4.5. *Ve, ile, ya, veya, yahut, ki, da, de* sözleriyle *mı, mi, mu, mü* soru ekinin kitap, makale, tiyatro eseri, kurum adı vb. özel adlardaki yazımını büyük harfle başlayıp başlamama bağlamında açıklayarak örnekleyiniz. (5 puan)

Kitap, makale, tiyatro eseri, kurum adı vb. özel adlarda yer alan kelimelerin ilk harfleri büyük yazıldığında *ve, ile, ya, veya, yahut, ki, da, de* sözleriyle *mı, mi, mu, mü* soru eki küçük harfle yazılır: *Mai ve Siyah, Suç ve Ceza, Leyla ile Mecnun, Turfanda mı, Turfa mı?, Diyorlar ki, Dünyaya İkinci Geliş yahut Sır İçinde Esrar, Ya Devlet Başa ya Kuzgun Leşe, Ben de Yazdım, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu* vb. Özel adın tamamı büyük yazıldığında *ve, ile, ya, veya, yahut, ki, da, de* sözleriyle *mı, mi, mu, mü* soru eki de büyük harfle yazılır: *DİL VE TARİH-COĞRAFYA FAKÜLTESİ* vb.

4.6. Özel adlara getirilen yapım ekleri, çokluk eki ve bunlardan sonra gelen diğer eklerin kesmeyle ayrılıp ayrılmama durumlarını açıklayarak örnekleyiniz. (5 puan)

Özel adlara getirilen yapım ekleri, çokluk eki ve bunlardan sonra gelen diğer ekler kesmeyle ayrılmaz: *Türklük, Türkleşmek, Türkçü, Türkçülük, Türkçe, Müslümanlık, Hristiyanlık, Avrupalı, Avrupalılaşmak, Aydın, Konyalı, Bursalı, Ahmetler, Mehmetler, Yakup Kadri, Türklerin, Türklüğün, Türkleşmekte, Türkçenin, Müslümanlıkta, Hollandalıdan, Hristiyanlıktan, Atatürkçülüğün* vb.

4.7. Yer, millet ve kişi adlarıyla kurulan birleşik kelimelerin yazımını büyük harfle başlayıp başlamama bağlamında açıklayarak örnekleyiniz. (5 puan)

Yer, millet ve kişi adlarıyla kurulan birleşik kelimelerde sadece özel adlar büyük harfle başlar: *Antep fıstığı, Brüksel lahanası, Frenk gömleği, Hindistan cevizi, İngiliz anahtarı, Japon gülü, Maraş dondurması, Van kedisi* vb.

4.8. Rakamla başlayan cümlelerde rakamdan sonra gelen kelimenin büyük harfle başlayıp başlamama durumlarını örnekleyerek açıklayınız. (5 puan)

Rakamla başlayan cümlelerde rakamdan sonra gelen kelime özel ad değilse büyük harfle başlamaz: *2007 yılında Türk Dil Kurumunun 75. yılını kutladık.*

4.9. İki çizgi arasındaki açıklama cümlelerinin büyük harfle başlayıp başlamama durumlarını örnekleyerek açıklayınız. (5 puan)

İki çizgi arasındaki açıklama cümleleri büyük harfle başlamaz:

Bir zamanlar -bu zamanlar çok da uzak değildir, bundan on, on iki yıl önce- Türk saltanatının maddi sınırları uçsuz bucaksız denilecek kadar genişti.

Bu sefer de onları -her zamanki yerlerinde bulmak ihtimaliyle- farkında olmadan aramıştım.

4.10. “Tanrı, Allah, İlah” sözlerinin büyük harfle başlayıp başlamama durumlarını örnekleyerek açıklayınız. (5 puan)

“Tanrı, Allah, İlah” sözleri özel ad olarak kullanılmadıklarında küçük harfle başlar: *Eski Yunan tanrıları. Müzik dünyasının ilahı.*

“*Amerika’da kaçakçılığın allahları vardır.*”

